

som Valutamisøren i andre Lande har bragt eller vil bringe talrige Spørgsmaal af lignende Art frem.

Professor Heckschers Bog maa herhjemme paany vække Beklagelse af, at vor nationaløkonomiske Videnskab savner en Personlighed af hans Type. Det er uheldigt, at Synspunkter som de af ham fremsatte næsten ikke er repræsenteret indenfor vor hjemlige Videnskab og at den danske økonomiske-historiske Litteratur i det hele er saa fattig som den er. Bortset fra et Par enkeltstaaende Hovedværker som Falbe-Hansens: Stavnsbaandsløsningen og Rubins Bøger om Frederik den 6tes Tid, ejer vi jo i Virkeligheden ikke en fyldestgørende Fremstilling af nogen Periode i eller Side af vor økonomiske Udvikling. To saa interessante Afsnit som den danske Merkantilisme og den danske Liberalisme er saa at sige ganske ubearbejdede. Det vilde være ønskeligt, om Læsningen af „Økonomi och historia“, som viser hvor meget der kan bringes ud af Studier over Emner af denne Art, ikke alene økonomisk-historisk men ogsaa kulturhistorisk og menneskeligt, kunde ansøre nogle af vore yngre Nationaløkonomer til at tage de Opgaver op, der altfor længe har ligget og ventet.

Fin T. B. Friis.

CHR. THORSEN: Livsforsikringsmonopol. Udgivet af Komiteen til Belysning af Statsmonopoler. G. E. C. Gad. Kjøbenhavn 1921. 97 S.

Bogen er udsendt som et Led i Monopolkomiteens Skrifter og som en Specialafhandling i Tilknytning til samme Forfatters Afhandling om et almindeligt Forsikringsmonopol. Den er anlagt som en sammenlignende Undersøgelse over de praktiske Resultater, der er naaet af Statsanstalterne, de gensidige Selskaber og Aktieselskaberne, hvorimod rent teoretiske Betragtninger over, hvilken Organisationsform der principielt er den bedste for Livsforsikringen, ikke er anstillet. Størst Vægt er der lagt paa Sammenligningen mellem Aktieselskaberne og de gensidige Selskaber — paa de fleste Punkter falder den ud til Fordel for de gensidige Selskaber — i særlige Afsnit behandles derefter den italienske Monopolanstalt, Statsanstalten paa New-Zealand og den danske Statsanstalt, og endelig konkluderes der i en Forkastelse af Tanken om at indføre et Statsmonopol. Snarere kunde man efter Forfatterens Mening gaa til en Socialisering af Livsforsikringsvirksomheden, men denne maa i det væsentlige siges at være fuldbyrdet i de gensidige Selskaber og for en Del ogsaa i de Aktieselskaber, hvor Aktio-

som Valutamisøren i andre Lande har bragt eller vil bringe talrige Spørgsmaal af lignende Art frem.

Professor Heckschers Bog maa herhjemme paany vække Beklagelse af, at vor nationaløkonomiske Videnskab savner en Personlighed af hans Type. Det er uheldigt, at Synspunkter som de af ham fremsatte næsten ikke er repræsenteret indenfor vor hjemlige Videnskab og at den danske økonomiske-historiske Litteratur i det hele er saa fattig som den er. Bortset fra et Par enkeltstaaende Hovedværker som Falbe-Hansens: Stavnsbaandsløsningen og Rubins Bøger om Frederik den 6tes Tid, ejer vi jo i Virkeligheden ikke en fyldestgørende Fremstilling af nogen Periode i eller Side af vor økonomiske Udvikling. To saa interessante Afsnit som den danske Merkantilisme og den danske Liberalisme er saa at sige ganske ubearbejdede. Det vilde være ønskeligt, om Læsningen af „Økonomi och historia“, som viser hvor meget der kan bringes ud af Studier over Emner af denne Art, ikke alene økonomisk-historisk men ogsaa kulturhistorisk og menneskeligt, kunde ansøre nogle af vore yngre Nationaløkonomer til at tage de Opgaver op, der altfor længe har ligget og ventet.

Finns T. B. Friis.

CHR. THORSEN: Livsforsikringsmonopol. Udgivet af Komiteen til Belysning af Statsmonopoler. G. E. C. Gad. Kjøbenhavn 1921. 97 S.

Bogen er udsendt som et Led i Monopolkomiteens Skrifter og som en Specialafhandling i Tilknytning til samme Forfatters Afhandling om et almindeligt Forsikringsmonopol. Den er anlagt som en sammenlignende Undersøgelse over de praktiske Resultater, der er naaet af Statsanstalterne, de gensidige Selskaber og Aktieselskaberne, hvorimod rent teoretiske Betragtninger over, hvilken Organisationsform der principielt er den bedste for Livsforsikringen, ikke er anstillet. Størst Vægt er der lagt paa Sammenligningen mellem Aktieselskaberne og de gensidige Selskaber — paa de fleste Punkter falder den ud til Fordel for de gensidige Selskaber — i særlige Afsnit behandles derefter den italienske Monopolanstalt, Statsanstalten paa New-Zealand og den danske Statsanstalt, og endelig konkluderes der i en Forkastelse af Tanken om at indføre et Statsmonopol. Snarere kunde man efter Forfatterens Mening gaa til en Socialisering af Livsforsikringsvirksomheden, men denne maa i det væsentlige siges at være fuldbyrdet i de gensidige Selskaber og for en Del ogsaa i de Aktieselskaber, hvor Aktio-

nærudbyttet er statutmæssigt begrænset til en rimelig Forrentning. Bogen bryder ikke nye Baner for Drøftelsen af det stillede Problem og de talmæssige Oplysninger indeholder ikke tidligere utrykt Materiale, men de foreliggende Argumenter og Tal er vejet kyndigt og roligt, omend med nogen Forkærlighed for Privatforsikringen, og der er foretaget en nyttig og klar Sammenstilling af et vanskeligt tilgængeligt Stof, et Arbejde, der naturligvis yderligere vil blive fortjenstfuldt, hvis Spørgsmaalet om Indførelse af Livsforsikringsmonopol trods den seneste Udvikling skulde blive brændende i en nær Fremtid.

O. B. Kofoed.

TARRAS SÄLFORS: Om industriella självkostnadsberäkningar vid varierande penningvärde. Stockholm 1922, Hugo Gebers Forlag, 57 pp.

I voksende Grad forstaar Industrien Vigtigheden af at udfinde den rette Kostpris og særlig af at finde en Metode, hvorefter man fordeler Generalomkostningerne over de enkelte Varegrupper, Fabriken fremstiller; ved at fordele dem galt, kan man let komme til at sælge nogle Varer for dyrt og andre for billigt. En Post, der volder Vanskelighed, er Afskrivningskvoten; her syndes der snarere i Retning af for liden end for megen Afskrivning. Varer en Maskine, der har kostet 10 000 Kr., 10 Aar, kan man altid tage det raat og afskrive 1000 Kr. om Aaret eller afskrive 12 % af dens til enhver Tid bogførte Værdi.

Problemet bliver imidlertid indviklet, naar Prisniveauet forandrer sig, som Tilfældet er nu. Hvis Købet af en ny Maskine vil kræve 20 000 Kr., saa vil Amortisationskvoten af 1000 Kr. ikke dække Slitagen, thi Maalet er ikke at have den samme Sum Penge, naar Maskinen er opslidt, som da man købte den, men at være i Stand til at købe en tilsvarende Maskine.

Forfatteren opstiller nu forskellige Formler for Udregning af Amortisationskvoter ved vekslende Prisniveau. Mærkelig nok behandler Forfatteren ikke Tilfældet ved faldende Priser; her har vi jo netop Maskiner og Lagre, købt i Højkonjunkturen, som maa afskrives utrolig hurtigt; denne manglende Afskrivning har jo bragt Størstedelen af Verdens Industriforetagender til Fallittens Rand.

Endelig opstiller Forfatteren Regler for Balancen i Højkonjunktur; han accepterer Opskrivning af Lagre og Maskiner paa Aktiv-Siden, men vil afbalancere dette ved Oprettelsen af, hvad han kalder „en Inflationsconto“, paa Passivsiden og ved